

Charita

časopis Slovenskej katolíckej charity

štvrtročník No. 4 2007

Ľudia bez domova

Rozhovor so Soňou Valentovou

Sv. Alžbeta – patrónka charity

Charita
SLOVENSKÁ KATÓLICKÁ
blízko pri človeku

EDITORIAL

Ján Neruda napísal poviedku: Privedla žobráka na mizinu. Zvláštne však? Žobráka sa nedá priviesť na mizinu. Alebo dá? Počúvajme.

Vojtišek bol žobrák. Lenže chodieval čisto oblečený, a tak mal prístup do každého domu. Vedel pomôcť, a zato mu dali najesť i niečo obliecť. Prišiel k hostinskému a on mu odsýpal do tabatierky tabak. Mal ho rád! Keď prichádzal pán Vojtišek k strážmajstrovi, hovorí: „Pán strážmajster, dajte si trošičku z môjho tabaku.“ „Od vás pán Vojtišek, vždy,“ a strážmajster si zoberie tabak. Ľudia vraveli: „Pán Vojtišek, to je ale človek! Celá Malá strana ho pozná. Vlastne pán Vojtišek ani nežobral, lebo zarobil na seba prácou a s málom, čo mal sa rozdelil. Ale boli iní žobráci – lenivci, ktorí závideli poctivému Vojtiškovi. Najmä jedna jazyčnica si povedala, že by mohla využiť pána Vojtiška. Prišla k nemu a hovorila, že sa bude o neho starať, že mu bude pomáhať. Chcela lacno získať muža – chlapa, ktorý by pracoval a ona leñošila. Lenže pán Vojtišek ani za svet. Jednoducho – urazil ju odmietnutím. Keď sa to druhýkrát zopakovalo, žobráčka začala medzi ľuďmi trúsiť o Vojtiškovi, že má nádherný mlyn, že sa mu žije, že cez deň nažobre a potom robí gavaliera. Toto sa dostalo ľuďom do uší. Keď to počul pekár a videl ako pán Vojtišek ide k nemu, pekne ho privítal: „Pán Vojtišek, potreboval by som pôžičku, požičiate mi?“ „JA, že by som vám požičal? Ja nič nemám! Naozaj nič nemám!“ „Klamár, už tu nemáte, čo robiť.“ Pán Vojtišek sa nemôže vynačudovať, čo sa stalo. Keď príde do pohostinstva: „Tu nieto pre vás miesta, vy ktorý máte dva domy.“ „Ja, že mám dva domy?“ Keď stretne strážmajstra: „Pán strážmajster, zoberte si z môjho tabaku!“ No ten si ho ani nevšimne. Všetko sa otočilo a pán Vojtišek sa stal skutočným žobrákom, lebo ľudia mu začali závidieť, hoci neprávom. Prosi žobráčku: „Prosím Vás, nerobte mi to!“ Ona mu znovu predkladá svoj návrh. Odchádza, ale už je to smutný človek, nepovšimnutý, odvrhnutý. Ráno ho našli zamrznutého, zasypaného v snehu. Takto privedla žobráčka, žobráka na mizinu.

Ako to súvisí s nami? Sme možno tiež veľmi ľahkovážni a veríme neraz kde čomu a kde komu. Nie všetci núdzni sa do biedy dostali vlastnou vinou, ale sú aj takí ktorým je potrebné slúžiť, hoci šliapu po vlastnej dôstojnosti. Nehľadajme núdzných veľmi ďaleko od seba. Neraz sú veľmi blízko nás: hladní po porozumení, smädni po nádeji, nahí vo vlastnej slabosti, nemocní sebecktom, vo väzení zlých návykov, či závislostí.

Mons. Štefan Sečka
prezident SKCH

Slovenská katolícka charita (SKCH) je neštátna nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmyslanie.

Právnu formou SKCH je „Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti“, zriadené Konferenciou biskupov Slovenska, a je samostatnou právnickou osobou. V zmysle Kódexu kanonického práva je SKCH konfederáciou verejných združení; tvoria ju arcidiecézne, diecézne charity a Bratislavská katolícka charita, ktoré sú samostatnými subjektami s vlastnou právnou subjektivitou.

ADRESÁR SKCH

**Slovenská katolícka charita
Sekretariát**
Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: ++421-2-5443 1506, 5443 2503
Fax: ++421-2-5443 3097
E-mail: sekretariat@charita.sk
<http://www.charita.sk/>
Účet: 683221653/7500

Bratislavská katolícka charita
Adresa: Heydukova 12,
811 08 Bratislava
Tel.: 02-5296 4566,
Fax: 02-5292 0275
E-mail: bkch@ba.psg.sk
<http://www.charitaba.sk/>
Účet: 4010078918/3100
Ludová banka Bratislava

**Bratislavsko-trnavská arcidiecézna
charita**
Adresa: Hlavná 43, 917 00 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: battarci.charita@stonline.sk
<http://www.charitatt.sk/>
Účet: 10073-412080/4900 Istrobanka

Diecézna charita Nitra
Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-772 1738, Fax: 037-772 1798
E-mail: charita.nr@ba.telecom.sk
Účet: 691943162/0200 VÚB Nitra

Diecézna charita Banská Bystrica
Adresa: Kapitulská 21,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax.: 048-472 0271
E-mail: dchbb@charitabb.sk
<http://www.charitabb.sk/>
Účet: 736841312/0200 VÚB

Spišská katolícka charita
Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 519, Fax: 053-4424 519
E-mail: caritas@nexta.sk
<http://www.caritas.sk/>
Účet: 29634-592/0200
VÚB Spišská Nová Ves

Diecézna charita Rožňava
Adresa: Nám. baníkov 27,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: dchrv.roznava@gmail.com
Účet: 18137 582/0200 VÚB

Arcidiecézna charita Košice
Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
<http://www.charita-ke.sk/>
Účet: 513026193/7500
ČSOB Košice

**Gréckokatolícka diecézna charita
Prešov**
Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: charitagkdch@stonline.sk
<http://www.grkatpo.sk/charita/>
Účet: 28039-572/0200
VÚB Prešov

**Gréckokatolícka apoštolská
exarchátna charita**
Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
Účet: 4 350 228 409/3100
Ludová banka

Obsah

Z DIECÉZNYCH CHARÍT 3

ROZHOVOR 5

Soňa Valentová, patrónka Krízového centra v Košiciach

PATRÓNKA CHARITY 6

800. výročie narodenia sv. Alžbety
Modlitba k svätej Alžbete

TÉMA 8

Ľudia bez domova

HUMANITÁRNA POMOC 10

Rozprávačka o našej albánskej misii

Z SKCH SEKRETARIÁT 11

Zhodnotenie projektu „Pomoc matkám v núdzi“

Z DUŠE 11

Nová životná úroveň. Zadarmo.

AKTUALITY Z DCH BANSKÁ BYSTRICA

Keďže sa blížia sviatky pokoja a mieru Vianoce, pripravujeme na toto obdobie v spolupráci s Mestom Banská Bystrica a za finančnej podpory z projektov, štedrovečerné pohostenie pre bezdomovcov na území mesta Banská Bystrica. Počas troch Vianočných dní chystáme pre nich teplé balíčky, ktoré pomôžu aspoň čiastočne zmierniť zimu. Chceme im aj slávnostnejším obedom pripomenúť čaro Vianoc, aby cítili, že aj keď sú na ulici, nájdu sa ľudia, ktorí sa im snažia pomôcť.

Aj keď už Dom svätej Alžbety nepatrí priamo pod charitu, ktorá je jej zriaďovateľom, chceme Vás informovať o aktivitách tohto zariadenia. V decembri chystajú pre deti v zariadení na 6. 12. Mikuláša - rozdávanie sladkých balíčkov a počas Vianočných sviatkov, deťom a mamičkám s deťmi aspoň čiastočne zmierniť odlúčenie od najbližších.

Otčenášová, sekretariát DCH BB

POSVÄTENIE KAPLNKY V PREŠOVE

Prešovský eparcha, Mons. Ján Babjak, 12. novembra 2007 v priestoroch centra Gréckokatolíckej diecéznej charity v Prešove na Hlavnej 2, vysvätil novozriadenú kaplnku bl. Pavla Petra Gojdiča. Kaplnka sa svätila pri príležitosti 60-teho výročia založenia charity v Prešove.

V homílii biskup Babjak zdôraznil, že Bohu sa dá slúžiť na každom mieste a pri každej práci. Práca zamestnancov charity je práve v tomto excelentná. Navyiac Kristus povedal práve na adresu núdzných: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto maličkých, mne ste urobili.“ A sú to práve zamestnanci charity, ktorí sa núdznym s nadšením venujú. Už prví apoštoli a učeníci, keď videli Krista ako pomáha slabým a chorým, tak si túto službu núdznym osvojovali. „Tu budete prosiť o sily, odvahu, nápady ako lepšie pomáhať núdznym. K tomuto vám žehnám. Pán bude mať z vás radosť, lebo on sa vidí v opustených, v trpiacich ľuďoch. Majte

pevnú vieru, aby ste svetu ukazovali tie najväčšie hodnoty - duchovné,“ zdôraznil v závere homílie Mons. Babjak.

Na kaplnku prispel bohuznámy darca sumou 50 000,- Sk, samotní zamestnanci GK DCH v Prešove prispeli sumou 13 320,- Sk. Celkové náklady na kaplnku boli predbežne vyčíslené na 95 460,- Sk. Do kaplnky je ešte potrebné zakúpiť stoličky, kľáčadlá a koberec.

Andrea Čusová, GK DCH Prešov

ČRIEPKY Z DOMU SV. ANNY V STAREJ LUBOVNI

28. 10. 2007 sa v Dome kultúry v Starej Lubovni konala súťaž nádejných spevákov s názvom „Lubovňa Objav“. Zúčastnili sa na nej aj deti s kombinovaným postihom z Domu sv. Anny v Starej Lubovni.

Táto milá udalosť ukázala zdravým mladým ľuďom, akým smerom sa môže uberať ich

aktívne trávenie voľného času a zároveň mala aj benefičný charakter. Výťažok z tohto podujatia vo výške 7 081,- Sk poputuje na rekonštrukciu Domu sv. Anny. Štatutárny zástupca GK DCH v Prešove, Peter Valiček, a celý kolektív Domu sv. Anny v Starej Lubovni, úprimne ďakuje usporiadateľom tejto peknej akcie: eRku-HKSD, Rím.-kat. spoločenstvu mladých, Gréc.-kat. oázovému spoločenstvu mladých a Mestu Stará Lubovňa.

Všetkým vymenovaným patrí obdiv za to, že aj v dnešnej dobe plnej „falošných reklám“ na konzumný spôsob života, zorganizovali kvalitnú akciu pre zdravé deti a zároveň nezabudli ani na tie detičky, ktorým život nadelil do vienka viac zdravotných problémov ako ich rovesníkom.

Mgr. Soňa Gaborčáková,
vedúca Domu sv. Anny

POĎAKOVANIE FCH LUČENEC

Vyznanie, svedectvo a poďakovanie pána Kíšša, ktorý nastúpil v zime na odvykaciu kúru zo závislosti na alkohole v zariadení Inštitút Krista Veľkého v Žakovciach. Píše list pracovníkom lučeneckej farskej charity, ktorí sa do poslednej chvíle života starali o jeho matku v hospici a vybavili mu pobyt v zariadení:

Vážený p. Kušnier,

úvodom môjho listu Vás i p. Darinku a všetkých členov Charity čo najsrdečnejšie pozdravuje a zároveň Vám všetkým ďakujem za balík, ktorý ste poslali.

O mame sa mi veľmi písať nechce, ale určite tušíte, že okolnosti mi nedovolili cestu do Lučenca. Bol som chorý a pravidelne som musel chodiť na chirurgiu, kde mi päť týždňov dávali do poriadku ľavú ruku a momentálne ma liečia na chrbticu. Takže cesta do Lučenca nie je možná tak zo zdravotného ako aj finančného dôvodu. Rád by som sa niečo dozvedel o mame, ale od „drahých“ príbuzných nechcem nič. Tí, kým mama žila, sa o ňu veľmi nestarali a mysleli si, že úplne stačí raz do roka doniesť nejaké zákusky, poľutovať ju a dať nejaké múdre rady a veci sú vybavené. Tu Marián Kuffa (naš farár) odslúžil omšu za jej dušu a celá komunita sa za ňu pomodlila ruženec.

Teraz som sa dostal do modrej skupiny, t.j. voľnejší režim a viac voľného času. Už mám aj soboty voľné, lebo v tzv. červenej skupine aj soboty sú pracovné a cez týždeň pracovná doba sa nekončí, tak ako u ostatných, ale po nej sa vykonávajú doplňovacie práce.

Farár hovorí, že keď človek prejde cez červenú a modrú skupinu, tak začína byť spôsobilý na to, aby dostal určitú voľnosť a mal peniaze a samostatne sa pohyboval. Ja sa postupne dostávam z fyzickej a psychickej nepohody a začínam sa dívať na veci z inakšieho uhla. Zloženie osadenstva je rôznorodé (p. Darinka mala pravdu), lebo tu nájdete od vysokoškôlkov až po kriminálnikov a prostitútok všetky nácie. Disciplína tu je a aj musí byť pri toľkých ľuďoch. Denný poriadok sa musí dodržiavať. Ráno medzi šiestou a pol siedmou sa vstáva, potom nasledujú raňajky. O štvrti na osem sa začína omša v kaplnke. Omšu celebruje buď Maroš (farár) alebo kaplán spolu s diakonom. Okrem nich tu medzi nami žijú Františkáni a Jeziuiti. Potom zamestnanie do 12 hodiny. O 12 hodine máme v kaplnke ruženec a potom ideme na obed. Poobede pokračuje v práci, do 16 hodiny. Po práci máme voľno a každý sa môže venovať tomu, čo ho baví. Je tu miestnosť s televíziou, klubovňa (stolný tenis, biliard a rôzne spoločenské hry) a knižnica.

Ešte by som chcel napísať to čo som prvýkrát videl a vidím v živote - farár, kaplán, františkáni a jezuita pracujú s nami a to všetko čo pride (drevo vozit, lopatou, teda čo pride).

Inakšie tu každý pracuje podľa svojich schopností a zdravotného stavu.

Pomaly už končím a ešte raz sa Vám, p. Darinke a celej Charite chcem poďakovať za všetko čo ste urobili pre mamu a pre mňa.

S úctou

Kíšš

PS: V lete, keď už budem mať peniaze, tak Vám vrátim peniaze za balík. Ešte raz Vám ďakujem.

RÓMSKE DETI V BELGICKU

V CHSC Trenčianska Teplá už 17. rok organizujeme pobyty slovenských detí cez letné prázdniny v belgických rodinách cez belgickú organizáciu Euro-children. Cez tieto letné prázdniny sme skúsili nový projekt s rómskymi deťmi z rómskeho sídliska Poštárka v Bardejove.

Spolu so zástupcom občianskeho združenia Bernardo sme navštívila Poštárku. V spolupráci s rehoľnou sestričkou Atanázou Holubovou, ktorá učí deti na Poštárke a saleziánmi v Bardejove sme vybrali 10 deť, ktoré by mohli ísť do Belgicka. Stretli sme sa s deťmi a ich rodičmi. Vysvetlili sme im o čo sa jedná, čo to deťom prinesie a že nemusia mať strach o svoje deti. Rodiny celkom uvítali túto možnosť. Ja som bola z tohto stretnutia nadšená. No ľudia, ktorí pracujú s nimi boli skeptickí. Vyplnili sme prihlášky a preložené do angličtiny som ich poslala do Belgicka do Euro-children, ktoré hľadá hostujúce rodiny pre slovenské deti. No bol tu problém, že deti na Poštárke vo veku od 8 do 10 rokov sa neučia cudzí jazyk. Našli sme učiteľa a začali učiť aj angličtinu. Na naše veľké prekvapenie deti aj rodičia to brali celkom vážne. Na zaplatení učiteľa sa podieľalo z časti Euro-children, sčasti občianske združenie Bernardo a symbolickou sumou aj rodičia. Do Belgicka vycestovali 4 rómske deti a na spätnú väzbu som sa spýtala sestričky Atanázie Holubovej, ktorá deti učí. Jej list prikladám.

Chcem využiť túto príležitosť a poďakovať všetkým pracovníkom Euro-children, ich dobrovoľníkom a rodinám, ktoré pozvali deti do Belgicka. Taktiež chcem poďakovať poslancom Európskeho parlamentu Petrovi Šťastnému a MUDr. Miroslavovi Mikoláškov, ktorí prispeli finančne na zaplatenie cesty pre rómske deti. Ďalej chcem poďakovať sestričke Atanázii Holubovej, kňazom saleziánom za spoluprácu, lebo bez ich pomoci by sme tento projekt nemohli uskutočniť. Napokon ďakujem občianskemu združeniu Bernardo za spoluprácu a finančnú podporu a p. učiteľovi Martinovi Demskému, ktorý si popri svojej rodine našiel čas aj na rómske deti a bude ich učiť aj v roku 2008.

Aj v roku 2008 môže ísť do Belgicka okrem tých čo boli tento rok, 5 ďalších nových rómskych detí a 15 nových ostatných z viacdenných a ekonomicky slabších rodín. Tým rodinám, ktoré nemajú na zaplatenie cesty prispievajú belgické rodiny alebo Euro-children sociálnou výpomocou.

Kamila Poláčková
CHSC Trenčianska Teplá

LIST SESTRY ATANÁZIE – SPOMIENKY DEŤÍ

Drahá pani Poláčková!
Aj rómske deti z Bardejova – sídlisko Poštárka, sa zúčastnili pobytu detí v belgických rodinách, organizovaného Euro-children, so sídlom v Antwerpách.

Ďakujeme, že ste počas minulého školského roka 2006/2007 navštívili rómske sídlisko Poštárka v Bardejove a ponúkli našim deťom prázdninový pobyt v belgických rodinách. Zo začiatku sme to nebrali vážne, neverili sme, že naše deti budú chcieť vycestovať tak ďaleko. Pán Boh však dával silu, a tak sa začal kurz anglického jazyka pre prihlásené deti. Bol ich 12, stretávali sa dvakrát týždenne a s radosťou oznamovali, čo sa už naučili. Potom prišli prázdniny a štyri z nich vycestovali. Boli to: Libuška, Miška, Simonka a Mário. Odprevadili sme ich s rodičmi do Novej Dubnice, kde ich čakal autobus, ktorým odcestovali spolu s ostatnými deťmi do Belgicka. Lúčenie bolo ťažké, aj slzičky sa vyronili, ale tým prekonalí obrovskú bariéru rómskeho etnika. A čo povedali samotné deti, keď sa vrátili?

Prvý prehovorí Mário: „Zo začiatku som si nemohol zvyknúť, ale teta a ujo boli veľmi dobrí, mal som aj kamarátov, s ktorými som sa hral.“

Simonka si spomína takto: „Cestovalo sa nám dobre, mali sme dobrých sprievodcov,

ktorí sa o nás starali. V Belgicku nás čakali celé rodiny. Veľmi mi chutili palacinky. Chodili sme k moru, ale aj do kostola. Ja som im doniesla darčeky a oni mi tiež nakúpili pekné veci a oblečenie.“

Hneď sa k nej pridáva Miška: „Čakala ma celá rodina. Keď sme prišli k nim, ukázali mi svoju izbu a kúpeľňu, aj celý dom. Hneď na druhý deň som mohla zavolať domov, lebo mi bolo trochu smutno. Potom sme boli v ZOO, tiež pri mori. Stále sme sa hrali s deťmi. Keď som nevedela niečo povedať, tak sme to našli v slovníku. Večer sme jedli zmrzlinu.“

Libuška rozhovor uzatvára: „Zo začiatku sa mi ťažko zvykalo, lebo som nemohla jesť. Potom to už bolo lepšie. Mala som veľa kamarátov, boli ku mne veľmi milí. Doteraz si píšeme, poslali mi aj balíček – rôzne školské potreby. Chcela by som ísť aj na budúci rok, už som dostala aj pozvanie od belgickej rodiny.“

Na záver chceme poďakovať všetkým, ktorí nám to vybavili. Hlavne Euro-children, tiež tete Poláčkovej, otcovi Petrovi a všetkým saleziánom v Bardejove, pánovi učiteľovi Martinovi, sestričke Atanázii a samozrejme našim rodičom. Tešíme sa na budúci rok.

Rómske deti z Bardejova, zaznamenala sestra Atanázia OSBM

„Dnes viem, že umením sa dá prejsť očistou“

Je piatok, niečo po ôsmej hodine večernej a kráčam smerom k novej budove Slovenského národného divadla. Nieкто by si myslel, že idem do divadla, ale nie, dnes večer nie. Prejdem zamestnaneckým vchodom a zastavujem v priestrannej hale – na vrátnici. „Dobrý deň, ja som Andrea Topoľská a mám dohodnuté stretnutie s pani Soňou Valentovou. Môžete ma u nej, prosím Vás, ohlásiť?“

Ste herečka známa z televíznych obrazoviek, filmov, divadelných predstavení. Ako ste sa dostali k herectvu?

K herectvu som sa dostala tak celkom prirodzene, pretože v mojej rodine bola mamička umelkyňa – klavírna virtuózka. Vyštudovala hudobnú akadémiu u klavírnych pedagógov, pána a pani Kafendovcov. Keď ju počul môj otec hrať, myslím, že aj to prispelo k jeho zamilovaniu sa do nej. Zasnúbili sa dosť mladí a mamička musela skončiť akadémiu. Otecko ten zasa neštudoval hudbu, bol amatér. Hrával krásne rôzne druhy piesní: počnúc ľudovými, operetnými, cez slovenské, cigánske i maďarské... Skrátka čo počul a páčilo sa mu, to vedel aj zahrať bez toho, že by sa bol býval učil. Čiže mala som doma také dva prúdy.

Mali ste teda veľký predpoklad byť klavíristkou.

Áno, mamička si myslela, že budem tiež klavírna virtuózka. Mne to síce šlo, no nemala som takú veľkú trpezlivosť. Bola som neposedná a skôr ma bavil tanec, spev a básničky.

Kto objavil vo Vás tento talent?

Vybadala ho vo mne učiteľka ľudovej školy, ktorá mala tiež veľmi rada umenie, najmä poéziu. Zbadala, že nerecitujem najhoršie a naučila ma rôzne básničky, s ktorými som chodila na recitačné preteky, vystupovala som aj na Hviezdoslavovom Kubíne. Mám odtiaľ peknú príhodu. Keď som bola malá,

Soňa Valentová

Narodená: 3. 6. 1946 v Trnave
 Vzdelanie: VŠMU Bratislava
 Má dve dcéry: Katku a Natálku
 Angažmán: Činohra SND (od 26. 8. 1967)
 Najvýznamnejšie postavy: Perinbaba (Macocho), Trasovisko (Hana), Chrobák v hlave (Raymonda), Noci kráľovien (Kráľovná Alžbeta), Mníšky (Matka predstavená)
 Ocenenia: Cena Janka Borodáča; zaslúžila umelkyňa, TV cena – Zlatý Krokodíl, Štátna cena Rad Ludovíta Štúra II. triedy za prínos v kultúre

asi také desiatročné „copaté“ dievča, recitovala som vážny a ťažký monológ bláznivej Hanky z Hviezdoslavovej Hájnikovej ženy. Porota potom nevedela, že kam ma má zaradiť, keď nerecitujem o žabiatku a myšiatku, ale o vážnych veciach. Pýtali sa ma, či tomu rozumiem a ja som povedala, že áno, lebo z veľkej ubolenej lásky sa dá aj zblázniť a že mi to pani učiteľka všetko vysvetlila. Tak potom som dostala samostatné čestné uznanie.

Umenie ste mali v detstve všade okolo seba. Nepomýšľali ste robiť v dospelosti niečo iné?

Bolo to také akoby samozrejme, ako sa na mňa umenie lepilo a potom neskôr som zistila, že naozaj nie som technický talent. Takže bolo jasné, že skôr ktorým smerom by som chcela ísť. Nielen pre svoje potešenie, ale aj druhí sa budú tešiť, keď niečo pekné predvediem.

Kde a ako by ste sa realizovali, keby ste neboli herečkou?

Ja pochádzam z Trnavy, slovenského Ríma, tam som voľakedy ako dieťa chodila do jednej starej lekárne, kde bolo množstvo fľaštičiek a „šufličkov“... spomínam si, že to bolo na rohu evanjelického kostola a veľmi sa mi táto lekáreň páčila. Čiže ako malé dieťa, som chcela byť lekárníčkou. Ale neskôr som zistila, že keby som nevedela dať ľuďom radosť cez umenie, bola by som asi misionárkou.

S čím spájate umenie?

Dnes viem, že umením sa dá prejsť očistou, lebo umenie nám Boh dal ako nadstavbu. To je niečo duchovné, presne ako je napísané, že nielen chlebom je človek živý, ale aj každým výrokom z Božích úst. Umenie nás pozdvihuje. Neexistovalo by, keby On nechcel aby existovalo, keby On nechcel, aby sme mali cit pre krásu. Takže umenie patrí k Bohu a vzbudzuje dobro a lásku, lebo „Boh je Láska“.

Vyžaduje si herectvo nejaké špeciálne vlastnosti?

No, vyžaduje si talent na tento druh umenia. Je úžasné, že každý máme na niečo iné talent. Talent je Boží dar a na žiadny dar nemôžeme byť pyšní. Môžeme ho rozvíjať, zanedbať, či dokonca zničiť. V akomkoľvek zamestnaní je dôležité mať k tomu vzťah a je na nás, aby sme si vybrali to, čo robíme radi a nie to, za čo dostaneme najväčší plat. Viem, peniaze sú potrebné a sú na záchranu, ale ja si hovorím, že na záchranu človeka je potrebné viac.

Zúčastnili ste sa na Charita kongrese a prevzali ste na ňom záštitu nad Križovým centrom v Košiciach, ktoré pomáha osamelým rodičom. Čím Vás táto ponuka spolupráce so SKCH oslovila?

Keby ma ktokoľvek oslovil, aby som v niečom pomohla a mohla by som pomôcť, tak by som sa snažila. Je mi ľúto, že je to ďaleko, ale verím, že možno si prečitajú aj tento článok a budú poznať moje názory a možno im v niečom pomôžu a hlavne snád ich upozornia na nekonečnú Božiu

lásku, pretože Boh nikoho neopustí, ak sám človek neopustí Boha. Je to taká pomoc na diaľku, ale veľmi ich pozdravujem a keď budem v blízkosti, určite ich prídem pozrieť.

Čo znamenajú pre Vás Vianoce? Ako ich prežívate?

Tak voľakedy, keď som bola malá, malo to pre mňa úžasné čaro, samozrejme ako pre všetky deti. Ale dnes, žiaľ, musím povedať, že už sa to tak sprofanovalo a obchody a reklamy z toho urobili vyslovene sviatok matérie. Mnohí, ktorým to rodičia nevysvetlia, ani nevedia hádam o čo ide. Ja mám veľké deti a nepotrebujem mať načákanú domácnosť. Pretože dôležitý je ten fakt, že sa Ježiš narodil (aj keď presný deň nevieme) a tú láskavosť, akú máme v tieto dni, by sme mali mať stále. Tým by sme Bohu urobili najväčšiu radosť.

Ďakujem za rozhovor a prajem Vám i Vašej rodine milostiplné vianočné sviatky.

Andrea Topoľská

800. výročie narodenia sv. Alžbety

Celocharitná púť k sv. Alžbete

10. novembra 2007 sa v Košiciach uskutočnila púť pracovníkov, sympatizantov a rodinných príslušníkov z jednotlivých diecéznych charít Slovenskej katolíckej charity k sv. Alžbete. Púť organizovala Slovenská katolícka charita v spolupráci s Arcidiecéznou charitou v Košiciach pri príležitosti 800 rokov od narodenia sv. Alžbety Uhorskej, patrónky SKCH a zároveň aj pri príležitosti 80. výročia založenia katolíckej charity na Slovensku. Približne 130 účastníkov púte sa najskôr zúčastnili na slávnostnej svätej omši v Dóme sv. Alžbety v Košiciach,

ktorú celebroidal prezident SKCH Mons. Štefan Sečka. V homílii pri tejto príležitosti Mons. Sečka zdôraznil odkaz sv. Alžbety, ktorá premohla seba samú, premohla vlastný egoizmus a napriek tomu, že pochádzala z kráľovského rodu, bola tu hlavne pre tých najbiednejších... „Možno sme niekedy trochu ľahkovážni k iným a uveríme kaďečomu, čo o nich počujeme. Nech je teda pre nás kritériom len duch Kristovej pravdy. Nehľadajme preto núdznych ďaleko od seba,“ zdôraznil biskup Sečka. V závere podotkol: „Hovorí sa, že na veľké skutky je potrebný dlhý život. Sv. Alžbeta dokazuje, že nezáleží na dĺžke života, ale na jeho intenzite.“

Po svätej omši a spoločnom agapé v priestoroch Arcidiecéznej charity Košice si pútnici mohli pozrieť vybrané pracoviská košickej charity a spoznať tak prácu svojich kolegov.

„Sv. Alžbeta je jedna z tých svätíc, ktoré sú pre mňa stále moderné,“ povedal Ing. Mgr. Juraj Barát, generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity. „Má, samozrejme, pre mňa význam. Inšpiruje ma v mnohých veciach. Hlavne tým, ako aj každý iný svätec, čím je aktuálna pre dnešok. U sv. Alžbety nachádzam práve túto aktuálnosť.“
Andrea Čusová, GKDCH Prešov

Kresliarska súťaž o sv. Alžbete

Do celocharitnej súťaže „Sv. Alžbeta našimi očami“ sa zapojili predovšetkým deti a mláďi. Prácu hodnotila porota, ktorá pozostávala z troch členov: Ing. Mgr. Juraja Baráta, generálneho sekretára SKCH, ktorý sa v súkromnom živote aktívne venuje výtvarnému umeniu, výtvarníka a speváka populárnej kapely Hudba z Marsu Mgr. Michala Štofeja, ktorý pracuje ako fotoeditor denníka Pravda a Mgr. Kataríny Michalčíkovej, manažérky pre komunikáciu a PR SKCH.

Porotcovia vybrali tri práce: obrázok 11-ročného Jakuba Kadlecaja z Piaristického gymnázia v Trenčíne, prácu len 6-ročnej Dorotky Kanátovej a 14-ročnej Bibiany Baranovej z FCH Lučenec. Víťazi získali knižky a iné drobnosti, ktoré do súťaže venovalo vydavateľstvo Don Bosco z Bratislavy. Vydavateľstvu Don Bosco ďakujeme za podporu súťaže a za dlhodobú spoluprácu so SKCH.

Boli udelené 4 špeciálne ceny: Monike Paraličovej, zamestnankyni Grécko-katolíckej diecéznej charity Prešov za veľký maľovaný obraz, dvom mladým mamičkám -

Nikole Szilágyiovej a Ivete Mičkovej z Domu Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi za krásne maľby na plátno a Slávke Krulišovej z Prešova za sošky sv. Alžbety. Všetky dámy boli odmenené milou knižkou z vydavateľstva Don Bosco, ktorá im určite spriemni posledné jesenné dni.

Víťazom gratulujeme a všetkým, čo sa zapojili do súťaže, ďakujeme za poslané práce. Všetky práce boli prevezené do Dómu sv. Alžbety v Košiciach, kde boli vystavené a ponúknuté na charitný predaj. Výstava bola zahájená na charitnej púti a trvala až do sviatku sv. Alžbety. Predalo sa 9 diel a vyzbieraných 2361,- Sk poputovalo na podporu Domu sv. Alžbety v Košiciach, ktorý slúži ako útulok pre ľudí v núdzi.

AT

Kto bola sv. Alžbeta?

Žila v rokoch 1207 - 1231, bola dcérou kráľa Andreja II. a jeho manželky Gertrúdy. Už ako jedenročná bola z politických dôvodov zasnúbená durínskemu Ľudovítovi IV., aj on bol dieťaťom, mal 8 rokov. Ako 15-ročná uzavrela manželstvo. Porodila 3 deti. Jej život bol plný strastí z nepochopenia príbuzných a vytrvalo slúžila najchudobnejším. Zomrela ako 24-ročná.

Nech namiesto mňa prehovorí list človeka, ktorý ju veľmi dobre poznal. Napísal ho Konrád z Marburgu, jej spovedník a duchovný vodca, rok po jej smrti.

„Alžbeta hneď vynikala v čnostiach. Lebo ako bola v celom svojom živote tešiteľkou chudobných, tak vtedy začala byť naplno živiteľkou hladných. Pri ktoromsi svojom

Modlitba k svätej Alžbete

Milosrdný Bože,
Tvoj Syn Ježiš Kristus zjavil v sebe tvoje milosrdenstvo a vyhlásil, že blahoslavení sú milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo. Toto poslanstvo si osobitne osvojila tvoja verná služobnica svätá Alžbeta a tvojho Syna videla v každom chorom a ubiedenom človekovi.

Táto žena z kráľovského rodu, kráčala po stopách svätého Františka, aby sa bohatá rodom stala chudobnou, ale bohatá na Božiu milosť a lásku.

Starostlivá matka troch detí, mladá vychovávala mladých a s materinskou láskou sa k nim vinula.

Po manželovej smrti, ktorý chápal jej milosrdnú lásku a obdivoval Jej čnosť, chudobná a pokorovaná, hrdinsky znášala ťažkosti života, len aby si nezatieňovala srdce svetskými starosťami a ľudskými ohľadmi, pokračuje v charitatívnej činnosti a z jej zástery naozaj padajú ruže almužien a dobrých skutkov.

Po prijatí Kristovho tela, sladko usína v smrti ešte mladá, aby videla z tváre do tváre toho, ktorého na zemi tak veľmi milovala.

Milosrdný Bože, daj aby sme nasledovali túto vzácnu ženu, sväticu charity.

Nech nám pomáha milovať našich chorých a ubiedených bratov a sestry, aby sme aj my v týchto ľuďoch videli Krista a prejavovali Ti lásku skutkami milosrdenstva, a tak patrili medzi blahoslavených milosrdných a získali tvoje milosrdenstvo a aby sme spolu so svätou Alžbetou a so všetkými svätými mali účasť na tvojej večnej sláve. Amen.

Mons. Štefan Sečka
prezident SKCH

zámku dala postaviť útulok a pozbierala doň veľa chorých a slabých. Všetkým, čo si tam prišli pýtať almužnu, štedro rozdávala dobrodenie lásky. A nielen tam, ale na celom území, ktoré patrilo pod právomoc jej manžela. Až tak vyčerpala všetky svoje príjmy zo štyroch kniežatstiev svojho manžela, že dala predat všetky odevy a všetko cenné šatstvo v prospech chudobných.

Spravidla dva razy za deň, ráno a večer, osobne navštívila všetkých chorých a sama ošetrovala tých, čo boli medzi nimi zvlášť odpudzujúci. Jedných nakrmila, druhým popravila lôžko, iných vzala na ramená a preukázala im mnohé iné služby ľudskosti. A tým všetkým nevzbudila nevoľu ani u svojho manžela, blahej pamäti. A keď manžel zomrel, v túžbe po najvyššej dokonalosti s mnohými slzami ma prosila, aby som jej dovolil zobrať po domoch. ... proti mojej vôli prišla za mnou do Marburgu. Tam v meste zriadila akýsi útulok, zhromažďovala chorých a nevládnych a tých najubohejších a najopovrhovanejších usádzala k svojmu stolu.

A hoci bola taká činná, hovorím pred Bohom, že zriedka som videl ženu takú vnútornú. Niektoré rehoľníčky i rehoľníci častejšie videli, ako jej obdivuhodne žiari tvár a z očí akoby jej boli vychádzali slnečným podobné lúče, keď prichádzala z ústrania modlitby.

Pred smrťou som ju vyspovedal a keď som sa pýtal, čo treba urobiť s jej majetkom a nábytkom, odpovedala, že všetko, čo už dávno iba zdanlivo vlastní, patrí chudobným. Prosila ma, aby som im rozdal všetko okrem chatrných šiat, ktoré mala oblečené a v ktorých chcela byť pochovaná. Potom prijala Pánovo telo a až do večera hovorila o tom najlepšom, čo počula v kázni. Nakoniec v hlbokoj nábožnosti odporúčala Bohu všetkých, čo boli pri nej, a ako keby sladko zaspala, vydýchla.¹

Mons. Štefan Sečka
prezident SKCH

1 LITURGIA HODÍN. Zv. IV. Z listu duchovného vodcu svätej Alžbety Konrada z Marburgu (Ad pontificem anno 1232: A. Wyss, Hessisches Urkundenbuch I, Leipzig 1879, 31-35)

Pomenované podľa sv. Alžbety

Viaceré rehoľné spoločnosti a dobročinné organizácie vrátane niekoľkých zariadení Slovenskej katolíckej charity nesú jej meno a inšpirujú sa jej ideálmi. Pri tejto príležitosti Vám predstavujeme Rehoľu sv. Alžbety a Onkologický ústav sv. Alžbety, ktorý sa nachádza hneď vedľa kostola sv. Alžbety v Bratislave.

Rehoľa sv. Alžbety

My, sestry alžbetinky, sme na Slovensku od svojho vzniku (r. 1738) len v Bratislave. Oficiálny názov nášho rehoľného spoločenstva je Rehoľa sv. Alžbety. Rok 1622 sa v historických prameňoch uvádza ako rok vzniku rehole, ktorej zakladateľkou bola sestra Apolónia Radermecheroová, vtedy žijúca v Nemecku. Tak sa alžbetínskou kolískou stal nemecký Aachen. Odtiaľ sa rozšírili rady sestier alžbetínok zakladaním nových kláštorov v ďalších krajinách Európy: Čechy, Slovensko, Poľsko, Rakúsko, Maďarsko, ale aj mimo Európy Kanada. Sestra Apolónia si zvolila svätú Alžbetu Durinskú za patrónku tohto nového rehoľného spoločenstva, po boku jej súčasníka sv. Františka z Assisi. Nepochybne teda spiritualita našej rehole je františkánska.

Vo všeobecnosti sa sestry alžbetinky vo svojom apoštoláte venujú chorým, opusteným a chudobným ľuďom. My, bratislavské sestry, slúžime onkologicky chorým v našej nemocnici, ktorá bola založená sestrami alžbetinkami v roku 1743. V 40.-tych rokoch 20. storočia sa z pôvodne všeobecnej nemocnice stal onkologický ústav. Od roku 1996, kedy sa nemocnica znova dostala do správy sestier alžbetínok, opäť nesie meno sv. Alžbety a snažíme sa, aby bola preniknutá jej duchom služby. V súčasnosti žije

v našom kláštore 25 sestier. Mladšie sestry pracujú v spomínanej nemocnici, každá podľa svojho vzdelania a záujmu. Staršie sestry sú už na dôchodku a denne posväcujú svoj život modlitbami, obetami, drobnými prácami v kláštore, v záhrade i spoločnými rozhovormi.

V tomto roku sme spolu s celou Cirkvou slávil 800. výročie narodenia sv. Alžbety.

Naskytlo sa veľa možností vrátiť sa ku kolíske duchovnosti sv. Alžbety, k poslaniu jej života, lásky, obety a služby. Naša pozornosť smerovala predovšetkým na osobné prehĺbenie jej poslania a duchovnosti v našich srdciach a životoch.

V júli sa konalo na bratislavskom hrade spoločné duchovné stretnutie rehoľných i laických spoločenstiev, ktorých služba a spiritualita je úzko spojená so sv. Alžbetou. Otec arcibiskup Ján Sokol tomuto stretnutiu duchovne žehnal svojou prítomnosťou, slávením slávnostnej sv. omše v Dóme sv. Martina i svojou účasťou na programe, ktorý nasledoval po nej priamo na bratislavskom hrade. Záver tohto požehnaného roku vyvrcholil slávnostnou sv. omšou, ktorú na sviatok sv. Alžbety - 17. novembra celebraval v Kostole sv. Alžbety otec biskup Stanislav Zvolenský, v prítomnosti viacerých kňazov, koncelebrantov a veriaceho ľudu.

Po uplynutí tohto roka zostávajú v našich myšliach spomienky a duchovné odkazy sv. Alžbety, ale súčasne aj bázeň, či tiež verne kráčame v duchu Evanjelia, s láskou a horiacim srdcom v službe chorým a chudobným, podobne ako ona - sv. Alžbeta: kajúcnica, hlboko milujúca manželka i vdova, matka detí svojich, ale aj množstva opustených, chorých a chudobných. Prosíme o modlitbu, s túžbou po premenení na drobné, čo znamená: BYŤ TU JEDEN PRE DRUHÉHO, vo vzťahu k Bohu i voči ľuďom.

Sestra Jana-Battista, alžbetinka

Onkologický ústav sv. Alžbety v Bratislave

Dejiny slovenskej onkológie úzko súvisia s dejinami nemocnice sv. Alžbety, ktorú

zriadili v polovici 18. storočia v Bratislave sestry z Rehole sv. Alžbety. Už od svojho vzniku slúžila nemocnica ošetrovaniu ťažko chorých, opustených a biednych. V prvej polovici 20. storočia bolo v Nemocnici sv. Alžbety zriadené pracovisko, venujúce sa diagnostike a liečbe onkologických ochorení. Z neho sa krátko po skončení druhej svetovej vojny vytvoril Ústav pre výskum a liečbu rakoviny. V roku 1950 bola Nemocnica sv. Alžbety zoštátnená. V jej priestoroch

fungoval Ústav experimentálnej onkológie SAV a Ústav klinickej onkológie, ktorý bol centrom onkologickej diagnostiky a liečby. Po reštitúciách cirkevného majetku bola začiatkom 90-tych rokov nemocnica vrátená Reholi sv. Alžbety, ktorá od 1. januára 1996 zriadila v jej priestoroch Onkologický ústav sv. Alžbety.

Spracovala: Andrea Topolská

Ľudia bez domova

Skvalitňovanie služieb poskytovaných CHSC/DAC a následne zvyšovanie životnej úrovne ľudí bez domova

„Prehrešuje sa človek, ktorý svojim blíznym pohŕda, lež súcitiaci s úbožiakmi budú blaženi.“ (Prís 14, 21)

Pribehy ľudí, ako sa hovorí „píše sám život“. Počas existencie a fungovania Charitatívno-sociálneho centra a Denného azylového centra v Žiline (ďalej len CHSC a DAC), ktorého zriaďovateľom je Diecézna charita Nitra, by vedeli pracovníci vyrozprávať osudy, životné príbehy ľudí, ktorí sa obrátili u nich o pomoc.

Pomoc môže mať veľa podôb. Ako sa píše v Sv. Písme: „Nepokoj v srdci stláča človeka, láskavé slovo ho však rozveseluje.“ (Prís 12, 25) Niekedy naozaj „dobré slovo“ preváži materiálnu pomoc; keď človek je v úzkych a nevie ako ďalej, nevie kde sa podeje a čo s ním bude ďalej.

Práca s takými ľuďmi je náročná, ale napriek tomu obohacujúca. Je ťažké sa k nim priblížiť, aby otvorene rozprávali o svojich problémoch a za aktívnej účasti z ich strany ich aj riešili. Dôvera sa u nich buduje ťažko, naozaj ťažko, po tom všetkom, čo zažili.

Pomôcť človeku v núdzi je na dennodennom poriadku aj v iných CHSC v rámci Slovenska. Charita ako nás naši klienti, ktorí CHSC navštevujú „famiárne“ volajú, podáva pomocnú ruku každému človeku, ktorý ju potrebuje. Záranky sa síce denne nedejú, ale za spolupráce klientov sa určite s odstupom času aj dejú u tých klientov, ktorí svoju druhú šancu a podanú ruku využili naplno.

Tu si môžeme dať otázku: Či vlastne má naša práca zmysel? Či naša práca prináša „ovocie“!?

Na tomto mieste by sa dali popísať životné príbehy klientov CHSC, niektoré aj s „happy endom“ - dobrým koncom, no niektoré Bohu žiaľ aj nie!

Prostredníctvom projektu na rozšírenie komplexnosti sociálnych služieb, ktorý sme realizovali a naďalej realizujeme vďaka

finančnej podpore Slovenskej katolíckej charity a Slovenskej sporiteľni sa snažíme zefektívniť sociálne služby poskytované na CHSC a vyjsť v ústrety našim klientom.

Realizácia projektu pozostávala z rozšírenia, skvalitnenia a zlepšenia sociálnych slu-

DENNÉ AZYLOVÉ CENTRUM PRE ĽUDÍ BEZ DOMOVA (DAC)

Druhá oblasť práce predstavuje ambulantnú starostlivosť o ľudí v núdzi a bez domova. Rozšírili sme hygienické zariadenia do budovaním ďalšieho nového strediska

žieb v troch oblastiach. Konkrétne sa jednalo o služby v oblasti: **charitatívna služba v rodinách (CHSR), denné azylové centrum pre ľudí bez domova (DAC) a sociálne poradenstvo a prevencia (SP).**

CHARITATÍVNA SLUŽBA V RODINÁCH (CHSR)

Prvá oblasť práce bola zameraná na pomoc starým, chorým a osamelým ľuďom v meste Žilina a blízkom okolí v ich prirodzenom prostredí. Základom je opatrovateľská služba. Zakúpili sme zdravotnícke a rehabilitačné pomôcky, ktoré podľa potrieb klientov zapožičiavajú. Zakúpené pomôcky prispievajú k zlepšeniu zdravotného, fyzického a psychického stavu klienta a preventívne pôsobia na zdravie klientov. Pomôcky klienti pravidelne používajú vo svojom prirodzenom prostredí, nemusia prekonávať rôzne bariéry vzhľadom na ich zdravie a vek.

osobnej hygieny a rozšírili sme ho aj o práčovňu. Motivujeme klientov k starostlivosti o seba a svoje veci. Kúpou automatickej práčky sme im umožnili pravidelne pranie osobných vecí. Vybudované hygienické zariadenia a práčovňa slúžia na vykonávanie osobnej hygieny ľuďom bez domova. Zakúpením a inštaláciou plynového ohrievača sme zabezpečili dostatočný ohrev vody a zefektívnil túto službu pre klientov centra.

Priestory denného azylového centra a priestory na sociálne poradenstvo sú počas dňa klientmi najviac navštevované a využívané. V týchto priestoroch sme vymenili poškodený nábytok, zakúpili kuchynskú linku, stoličky, lavice a stoly, rýchlovarnú kanvicu a misky na výdaj stravy pre klientov. Výmenou poškodeného nábytku sme zlepšili kultúru stolovania a stravovania v dennom azylovom centre pre ľudí bez domova. Vďaka realizácii projektu sme mohli zakúpiť pracovné náradie na pracovné aktivity pre klientov. Klienti sa takto budú môcť podieľať na úprave a údržbe priestorov budovy a okolia CHSC a DAC.

Charitatívno-sociálne centrá

CHSC znamená prvý kontakt s človekom v núdzi. Práca v CHSC je veľmi rôznorodá, lebo pracovníci charity musia spolu s klientmi riešiť často zložité životné situácie a hľadať tie najoptimálnejšie riešenia. Pre cieľové skupiny CHSC je príznačné, že sa nachádzajú v materiálnej alebo sociálnej núdzi alebo v oboch súčasne. Cieľom SKCH je poskytovať pomoc ľuďom v núdzi v nasledujúcich oblastiach:

- prvá sociálna pomoc, t. j. strava, obuv, odev a prvotné sociálne poradenstvo – sú určené ľuďom v hmotnej núdzi, bez domova a prepusteným z výkonu trestu;
- sociálne poradenstvo;
- psychologické poradenstvo;
- materiálna pomoc sociálne odkázaným rodinám a jednotlivcom;
- administratívna pomoc;
- pomoc pri hľadaní zamestnania – zoznamy voľných pracovných miest;
- pomoc pri hľadaní prechodného ubytovania;
- sprostredkovanie základnej lekárskej starostlivosti ľuďom bez zdravotného poistenia;
- možnosť vykonania hygienických potrieb v CHSC;
- výdaj teplej polievky ľuďom bez domova;
- poradenstvo utečencom a migrantom;
- finančná pomoc, pôžičky, telefonovanie, zakúpenie cestovného lístka a pod.

Denné azylové centrá

V centrách je poskytovaný komplex služieb zameraný na pomoc občanom, ktorí sú z dôvodu sociálnej neprispôsobivosti bez prístrešia. Charita sa tu snaží o komplexné riešenie problematiky ľudí, ktorí sú v hmotnej a sociálnej núdzi z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov.

SOCIÁLNE PORADENSTVO A PREVENCIA (SP)

V rámci tretej oblasti realizovaného projektu – v sociálnom poradenstve – sme zefektívniili kvalitu poskytovania samotného sociálneho poradenstva a sociálnej prevencie kúpou počítačových zostáv a multifunkčného zariadenia. Samotná realizácia projektu v tejto oblasti pozostáva v aktívnej účasti klienta v práci na počítači v spolupráci so sociálnym pracovníkom. Získané vedomosti budú môcť klienti použiť pri hľadaní si zamestnania a v iných zručnostiach pri práci na PC ako napr. písanie motivačného listu, žiadosti do zamestnania a iné... Podporu ďalšieho vzdelávania a kultúrne aktivity pre klientov sme realizovali zakúpením rádia s CD a DVD prehrávača. Prostredníctvom streetworku – terénnej so-

ciálnej práce – DAC vykonáva vyhľadávaciu činnosť, pričom cieľovou skupinou sú ľudia bez domova, ľudia závislí na alkohole i iných drogách a psychotropných látkach, odídenci, utečenci, a iné skupiny ľudí na okraji spoločnosti. Z dôvodu dostupnosti a komplexnosti služieb pre klientov bez domova sme vytvorili novú pracovnú pozíciu – streetworkera. Úlohou streetworkera je poskytnutie pomoci, prvotného sociálneho poradenstva, zdravotnej, materiálnej a duchovnej pomoci priamo v teréne. Prostredníctvom streetworku začíname mapovať periférne časti mesta a lokality kde sa daná skupina najčastejšie zdržuje. Informujeme klientov o službách a pomoci, ktorú poskytuje CHSC prostredníctvom letáčku s poskytovanými službami a pracovným časom na CHSC Žilina. V rámci projektu sme zabezpečili vybavenie terénneho pracovníka,

ktoré je nutné pri práci na ulici (lekárnička, telefón, fotoaparát).

PRÍNOS PROJEKTU

Prínos realizovaného projektu vidíme v reaptácii – pomôcť klientovi adaptovať sa vo vzťahoch, v rodine, v prostredí, rehabilitácii – v zmysle sociálnom, snažiť sa o návratie dôstojnosti a vzťahov v akých bol pred tým..., resocializácii – návrat klienta do spoločnosti.

Klienti hodnotia realizovaný projekt pozitívne a všimajú si zrealizované zmeny v rámci poskytovaných služieb. S prichádzajúcou zimou a zvyšujúcim sa počtom klientov v našom centre veríme, že poskytneme službu a pomoc každému, kto príde do CHSC.

„Ja som síce biedny a úbohý, no Pán sa stará o mňa“. (Ž 40, 18a)

K. G., CHSC Žilina

Rozprávka o našej albánskej misii

Sestru Magdu Cerovskú sme spoznali na medzinárodnom stretnutí dobrovoľníkov organizácie Vides a už prvý dojem nás jednoznačne utvrdil v tom, že je to osoba s veľkou charizmou. Už 16 rokov žije v Albánsku, kde robí možné i nemožné na pomoc tým, ktorí to naozaj potrebujú a je v tom výborná. Toto leto sme vďaka Videsu aj sr. Magde mali jedinečnú možnosť stráviť dva týždne v „inom svete“...

Albánsko je nádherná krajina, väčšina územia je hornatá, avšak turistický chodník by ste hľadali márne. Najmä na chudobnejšom severe sú hory nebezpečné. Neraz sa stalo, že sa odtiaľ „výletníci“ nevrátili. Asi aj preto ich nie je veľa... Aj obyvatelia prímorskej osady Bregdeti prišli na nižinu za lepším životom práve z hôr, v ktorých sa živili pasením kôz. Keďže školy v horách nie sú, tamojší obyvatelia sú negramotní. Svojím deťom by chceli zabezpečiť lepší život, avšak je to ťažké, pretože škola

síce v Bregdeti je, ale mnohé rodiny nemajú peniaze ani na jedlo či oblečenie, nie to ešte na školské pomôcky. Mnohí z rodičov sú nezamestnaní; v lete si vďaka naozaj tropickým teplotám dokážu vypestovať nejaké ovocie či zeleninu, ktoré potom predávajú na pláži, aby získali aspoň nejaké peniaze. Niektoré ženy pracujú v továrni, kde čistia ryby šesť dní v týždni od rána do večera za 50 eur mesačne... Niektoré rodiny majú murované domy, mnohé však žijú v pekne uprataných chatkách z dreva, kde im v zime pri mínus 15 až 20 stupňových mrazoch asi len ťažko môže byť teplo... Elektrinu majú len pár hodín denne, len o trochu lepšie je to s vodou. Mimochodom, väčšina domov je bez kúpeľne či WC, ale nájdete tam televízor, čo na prvý pohľad môže znieť absurdne. Ale keď si predstavím, že by som žila v takejto zapadnutej osade, asi by som tiež uvítala akúkoľvek možnosť „kontaktu“ s ostatným svetom. Mnohým otcom rodín sa podarilo dostať do zahraničia (čo je tiež problém, keďže bez víz môžu Albánci cestovať len do Kosova a Čiernej hory a dostať víza vraj nie je práve najjednoduchšie). Dokážu takto pomáhať po materiálnej stránke, ale rodiny (väčšinou početné) ostávajú na dlhý čas neúplné, čo sa prejavuje zvýšenou kriminalitou a čo sme zažili aj osobne, tiež na správaní a výchove detí... Ostaňme ešte pár vetami pri zarábaní peňazí. V Albánsku sú rodiny, ktoré celý svoj dom na leto prenajmú a oni sami odídu na celé leto do hôr. Je neuveriteľné, čo v dnešnej „modernej“ dobe ľudia robia, aby si zabezpečili len to najzákladnejšie.

V tejto zložitej a ťažkej situácii sa rodinám v tejto osade snažia pomôcť sestry saleziánky v spolupráci s bratmi rogacionistami. Sestra Magda prostredníctvom Slovenskej katolíckej charity pracuje na projekte Adopcija na dialku, vďaka ktorému sa deťom zabezpečujú školské pomôcky či oblečenie. Často mi napadla otázka, čo by robili bez tejto pomoci zo Slovenska či Talianska. Tito rehoľníci sa však venujú aj duchovnému rozvoju ľudí, ktorí sa hlásia ku kresťanstvu (ktoré má v rámci celého Albánska asi len dvojpercentné zastúpenie, prevažujú moslimovia), no napriek tomu mnohí nie sú ani pokrstení... Pre mimoriadne temperamentnú balkánsku krv je veľmi ťažké odpustiť a takisto mnohí nevidia nič zlé napríklad na potratoch, ktoré prebiehajú tak, že si to asi ani nechcem predstaviť a ich príčinou môže byť okrem toho, že v rodine už nechcú ďalšie dieťa napríklad aj to, že sa žena dozvie, že čaká dievča (ktoré je pre podaktorých stále o čosi menej ako chlapec) alebo dokonca aj to, že mladučké dievča „zarábalo“ a „následky“ nie sú práve žiaduce...

Aj keď zmeny sa dejú pomaly, snahy rehoľníkov a misionárov začínajú byť v osade viditeľné. Každú sobotu podvečer je v dome sestier saleziánok (ktorý je zároveň mládežníckym strediskom) svätá omša a je viacero rodín, ktoré na ňu chodievajú pravidelne. Deti chodia veľmi rady na náboženstvo, sú naozaj snaživé, rady sa učia a spoznávajú nové veci, aj keď niektoré z nich sú svojím spôsobom „pozadu“. Videla som napríklad jedného asi sedemročného chlapčeka, ktorý nevedel poriadne držať ceruzku. Je dosť možné, že ju v ruke držal prvýkrát... A nebol výnimkou.

Jednou zo skvelých vecí, ktoré v Bregdeti sestry saleziánky v spolupráci s bratmi rogacionistami každé leto organizujú, je letný tábor, na ktorom sme sa zúčastnili ako animátorky a na ktorý sme boli veľmi zvedavé. V zapadnutej osade, kde v lete okrem chodenia na pláž robia ľudia máločo iné, je dôležité zahnáť nudu, čo bolo pre nás zvláštne, keďže pre nás je nuda niečo takmer nepredstaviteľné. Za pár rokov sa podarilo vychovať mladých,

veľmi sympatických a schopných animátorov aj priamo v Bregdeti; týmto chodia pomáhať starší animátori z Tirany, kde sestry organizujú podobné tábory, a tiež dobrovoľníci z Talianska, ku ktorým sa tento rok pripojila slovenská trojica v zložení sestra Ada, Evka a ja. Tábor trval necelé dva týždne, prebiehal len doobeda (čo bola pre nás novinka), keďže cez obed sa v tých horúčavách naozaj len ťažko dá niečo robiť... Deťom sa veľmi páčili tance, ktoré boli podobné ako na našich táboroch, ktorými sa každý deň začínal a ktoré sa maximálne hodili k ich živým povahám. Zvyšný čas bol venovaný skupinovým aktivitám - hram, výučbe taliančiny a angličtiny, divadlu či „šikovným rukám“. Každý si našiel to svoje a každý bol spokojný... Bolo veľmi zaujímavé pri aktivitách pozorovať, aké tieto deti sú... Napriek tomu, že sú na jednej strane dosť zamerané na seba a sebecké, dokážu byť aj neuveriteľne vďačné a zaujmú ich aj úplne jednoduché a obyčajné hry, pri ktorých by naše deti len prevracali očami a ohŕňali nosmi. Jeden z najsilnejších zážitkov pre mňa bol, keď som sa hrala so skupinou menších detí a niekto priniesol loptu. Rozmýšľala som, čo by sa muselo dať našim deťom, aby sa tešili tak ako albánske deti z tej najobyčajnejšej lopty... Ako odpoveď mi napadol tisícokorunový „papierik“... Mimochodom, pri pozorovaní detí pri radosť z hry som mnohokrát nevedela, či sa tešia, alebo mlátia - balkánsky temperament sa jednoducho nezaprie.

Počas tých dvoch týždňov sme s Evkou často mysleli na Kusturicove filmy - najmä pri pohľade na pánov vysedávajúcich na priedomí a len tak sledujúcich okolie alebo hrajúcich šach či iné hry s kamarátmi, veď pohnať sa nemajú kam...; pri kriku, hluku a deťoch všade naokolo, pri jazdách autom (jazdia štýlom: kto sa prvý natlačí, prvý ide a pri predbiehaní sa predsa „patrí“ zatrubíť

a upozorniť tak vodiča pred vami, že idete); ... a opäť sme raz nemohli inak ako skonštatovať, že je veľmi obohacujúce aspoň na chvíľu zažiť kúsok úplne inej mentality, iného sveta. Tá inakosť niekedy spôsobovala, že sme si pripadali ako v rozprávke. Aj Albánsko nám potvrdilo, že naša mentalita a životný štýl nie sú žiadnym „štandardom“, že je množstvo iných, možno oveľa bohatších kultúr a bola by škoda niečo si z nich „nezobrať“.

Lucia Z., dobrovoľníčka

O projekte „Matka nie je robot“

SKCH v máji 2007 odštartovala kampaň „Matka nie je robot“, ktorou chcela upozorniť na neľahké postavenie matiek v našej spoločnosti, najmä tých, ktoré sú týrané, zneužívané či denne bojujú so zlými hmotnými a sociálnymi podmienkami. Cieľom je tiež poskytnúť širokej verejnosti, najmä však matkám v núdzi, informácie o miestach, na ktoré sa môžu obrátiť so svojim problémom. Charita zároveň vyhlásila verejnú zbierku pre tri charitné centrá pre matky s deťmi, ktorá sa skončila v novembri. Výnos zbierky je 146 690,- Sk. Pomoc poskytli aj tri slovenské osobnosti, ktoré sa stali patrónmi jednotlivých centier pre ženy v núdzi čakajúce svoje prvé dieťa. Soňa Valentová bola zasa patrónkou Krízového centra v Košiciach, ktoré pomáha osamelým rodičom s deťmi a zameranej na pomoc viacpočetným rodinám.

Výsledky zbierky

Nadácia Slovenskej sporiteľne prispela sumou 360 000,- Sk (t. j. 120 000,- Sk pre každú z troch vybraných centier). Do zbierky sa zapojilo množstvo individuálnych darcov, ktorí k 20. októbru 2007 celkovo prispeli sumou 135 500,- Sk. Matky bolo možné podporiť i formou zaslania ľubovoľnej SMS správy v hodnote 30,- Sk na krátke číslo 830 v sieti Orange Slovensko. Suma zaslaných SMS príspevkov predstavuje čiastku 11 190,- Sk. Celkový výnos zbierky bude rozdelený medzi tri vyššie uvedené centrá.

Odvzdávanie šekov

Symbolické šeky odovzdával 20. novembra v košickom Krízovom centre na pomoc osamelým matkám s deťmi Ing. Štefan Šipoš, riaditeľ Regionálneho riaditeľstva Slovenskej sporiteľne Košice. Ing. Cyril Korpesio, riaditeľ Arcidiecéznej charity Košice, prevzal šek v hodnote 120 000,- Sk pre Krízové centrum v Košiciach a Ing. Peter Malučký, riaditeľ Spišskej katolíckej charity, dostal šek pre Dom Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi. V stredu 21. novembra v Lučenci venovala šek Ing. Janka Benčová, riaditeľka Regionálneho riaditeľstva Slovenskej sporiteľne Banská Bystrica, Ing. Jozefovi Kováčovi, riaditeľovi diecéznej charity Rožňava pre Farskú charitu Lučenec, ktorá patrí pod Diecéznu charitu Rožňava.

Použitie darov

Nadácia Slovenskej sporiteľne podporila komunikáciu projektu na pomoc matkám v núdzi, keďže ony a ich deti sú jednou z najzraniteľnejších skupín obyvateľstva. Navyiac sa ešte rozhodla venovať každému z troch charitných centier **na pomoc matkám s deťmi 120 000,- Sk.**

Arcidiecézna charita Košice sa v projekte pre Krízové centrum v Košiciach pre osamelé matky sústredila na to, aby si jej klientky osvojili pracovné návyky a nakúpila

pomôcky do hrnčiarkej dielne. Ďalej nakúpila kuchynské náradie, aby matky mali možnosť si samostatne pripravovať jedlo a zakúpila počítač, aby mohli získať počítačovú gramotnosť. Zariadila tiež spoločenskú miestnosť, ktorá bude slúžiť deťom ako herňa a priestor pre záujmové krúžky, dospelým ako prednášková miestnosť

a súčasne vytvorí možnosť na komunitné stretávanie sa.

Spišská katolícka charita sa v projekte pre Dom Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi pre matky v núdzi čakajúce svoje prvé dieťa a pre matky s dieťaťom v núdzi zamerala na vzdelávanie, socializáciu a integráciu matiek v núdzi. Matky sa spoločne učia pripravovať jedlá, konzervovať ovocie a zeleninu, preto charita zakúpila sušičku ovocia, robiť rôzne ručné práce; vyrábať drobné darčekové predmety a suveníry. Na podporu rozvoja detí charita zaobstarala výchovné stretnutia, obstarala potrebné zariadenie – skrinky, stoličky a police.

Diecézna charita Rožňava sa vo Farskej charite Lučenec zameriava na pomoc viacerým rodinám. Z finančných prostriedkov získaných vďaka projektu „Matka nie je robot“ už začala pomáhať mnohopočetnej rodine, ktorá s ňou potrebuje získať bývanie.

Vyhodnotenie projektu

SKCH ďakuje Nadácii Slovenskej sporiteľne a všetkým darcom za podporu mamičiek a detí v núdzi, o ktoré sa stará vo svojich centrách. Celý projekt spolu s výsledkom verejnej zbierky bude v decembri vyhodnotený prostredníctvom médií.

KM, AT

Nová životná úroveň. Zadarmo.

Peter Birčák, CHSC Žilina

V posledných rokoch téma životnej úrovne často dominuje v našich médiách. Núka sa nám množstvo kritérií ako si zistiť kvalitu života.

Aj v charite sa snažíme skvalitňovať služby, zvyšovať životnú úroveň našich klientov. Chceme, aby ich život bol kvalitnejší. Rekonštruujeme, budujeme pre nich nové priestory, vybavujeme lepším zariadením.

Ponúkame kvalitnejšie služby: vydávame stravu, ponúkame možnosť osobnej hygieny a šatstva, robíme poradenstvo, spravdzame, sprostredkovávame prácu, poskytujeme nocľah. Sú to potrebné služby, niekedy je to záchraná ruka v poslednej chvíli.

Často sme už unavení, nevidíme „žatvu“, naša pomoc je niekedy zneužitá a pýtame sa sami seba, či ideme po správnej ceste. Nie sme tí, ktorí môžu meniť život ľudí v núdzi, môžeme len ponúkať, nedokážeme zmeniť srdcia, ani to vlastné.

To môže urobiť len On. Ježiš mení staré na nové, pretvára život, dáva mu novú úroveň! A my, ktorí slúžime, sme povolani, aby sme boli v prvom rade svedkami PRAVDY o novej životnej úrovni. O oslobodení, ktoré nám Ježiš priniesol, a ktoré my a všetci naši klienti potrebujeme zažiť. O synovstve.

Židom, ktorí mu uverili, Ježiš povedal: „Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.“ Odpovedali mu: „Sme Abrahámovo potomstvo a nikdy sme nikomu neotročili. Akože hovoríš: „Budete slobodní“?!“ Ježiš im povedal: „Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok. A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn. Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní.“ (Jn 8, 31 – 36)

VYDÁVA Slovenská katolícka charita Sekretariát, ADRESA REDAKCIE Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/544 31 506, 544 32 801, fax 02/544 33 097, e-mail: info@charita.sk, bankové spojenie Slovenská sporiteľňa, č. ú.: 0176 875 345/0900 VS 141, ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA Katarína Michalčíková, NA ČÍSLE SPOLUPRACOVALI: Štefan Sečka, Soňa Valentová, Andrea Topoľská, Kamila Poláčiková, pani Otčenášová, Andrea Čusová, Soňa Gaborčáková, pán Kišš, sr. Atanázia, rómske deti z Bardejova, sr. Jana-Battista, CHSC Žilina, Peter Birčák, Lucia Z. JAZYKOVÁ KOREKČIA Katarína Michalčíková, GRAFICKÁ ÚPRAVA Andrea Topoľská a Pavol Janoško, VÝROBA vydavateľstvo Don Bosco, REGISTRÁCIA MK SR 3106/2003, FOTO TITULNÁ STRANA © Dreamstime, OSTATNÉ FOTOGRAFIE SKCH, DCH, Peter Zimen, Rehoľa sv. Alžbety Časopis je nepredajný a vyšiel vďaka podpore Nadácie Slovenskej sporiteľne a dobrodincom Slovenskej katolíckej charity.

ŠNADÁCIA
SLOVENSKEJ SPORITEĽNE

Ďakujeme všetkým, ktorí nám svojou činnosťou a podporou umožňujú poskytovať ľuďom v núdzi odbornú pomoc v oblasti charitatívnych, sociálnych, zdravotníckych a výchovno-vzdelávacích služieb. V každom zlepšení ich života sa prejavuje veľkosť vášho srdca.

 SLOVENSKÁ KATOLÍCKA
Charita
blízko pri človeku

SEKRETARIÁT SLOVENSKÁ KATOLÍCKA CHARITA; BRATISLAVSKÁ KATOLÍCKA CHARITA; BRATISLAVSKO-TRNAVSKÁ ARCIDIECÉZNA CHARITA;
DIECÉZNA CHARITA NITRA; DIECÉZNA CHARITA BANSKÁ BYSTRICA; SPIŠSKÁ KATOLÍCKA CHARITA; DIECÉZNA CHARITA ROŽŇAVA;
ARCIDIECÉZNA CHARITA KOŠICE; GRÉCKOKATOLÍCKA DIECÉZNA CHARITA; GRÉCKOKATOLÍCKA APOŠTOLSKÁ EXARCHÁTNA CHARITA

www.charita.sk; tel.: 02-5443 1506; č. ú.: Slovenská sporiteľňa 0176875345/0900 VS 140

GENERÁLNY PARTNER

 NADÁCIA
SLOVENSKEJ ŠPORTOVEJ FEDERÁCIE